

A Pro Cultura Minoritatum Hungariae 2025. évi díjazottjai

A Pro Cultura Minoritatum Hungariae díjat a Nemzeti Művelődési Intézet jogelődje 2005-ben alapította a Magyarországon élő nemzetiségi közművelődési szakemberek, közösségek munkájának és kulturális tevékenységének elismerésére. A díj 2017-től a Nemzeti Művelődési Intézet fenntartóváltása miatt előbb az Emberi Erőforrások Minisztériuma, majd a Miniszterelnökség szakmai elismerései közé került. A miniszterelnök általános helyettese által adományozható elismerés átadására hagyományosan a kulturális sokszínűség, párbeszéd és fejlődés világnapja alkalmából került sor.

Az elismerésben évről évre a tizenhárom hazai nemzetiségi közösség kiemelkedő tevékenységet végző személyiségei, csoportjai vagy szervezeti részesülnek, akik vagy amelyek munkájukkal nagyban hozzájárulnak a Kárpát-medence népeinek együttéléséhez. A Bolgár Művelődési Házban május 21-én megrendezett ünnepségen Soltész Miklós, a Miniszterelnökség egyházi és nemzetiségi kapcsolatokért felelős államtitkára kiemelte: a mai bizonytalan, földrengésszerű változásokkal teli világban a stabil kapaszkodók, kiszámítható közösségek, az országok közötti kiszámítható kapcsolatok építése a feladat.

Ehhez nagy szükség van arra, hogy a Kárpát-medencében élő népek, nemzetek együtt tudjanak működni, együtt tudjanak élni, és közösen tudjanak gondolkodni. Ebben a feladatban óriási a szerepe a magyarországi nemzetiségeknek – hangsúlyozta, külön köszönetet mondva a kitüntetettek kiemelkedő teljesítményéért.

A jövő évi nemzetiségi támogatásokról szólva kiemelte: stabilak és kiszámíthatóak a számok: a helyi önkormányzatok támogatása nőni fog, folytatódhatnak a felújítások, és 2026. január 1-től emelkedni fognak a nemzetiségi felsőoktatásban tanuló diákok ösztöndíjai is.

Az ünnepséget kulturális műsor keretezte: a Horvát Óvoda, Általános Iskola, Gimnázium és Kollégium (HOŠIG) tánckara *Bálint* Andrea néptánc tanár *Zrínyi* Ilona ihlette művészi koreográfiáját adta elő. Zárásként *Bódi* Guszti és felesége teremtett vidám hangulatot. A díjakat Soltész Miklós és *Fürjes* Zoltán, egyházi és nemzetiségi kapcsolatokért felelős helyettes államtitkár adta át.

Elismerésben részesültek:

Dr. Tütümkov-Hrisztov Jordán, aki két évtizede oktatója a *Budapesti Metropolitan Egyetemnek*, huszonöt éve elnökségi tagja a Magyarországi Bolgárok Egyesületének, emellett a Kispesti Bolgár Nemzetiségi Önkormányzat elnöke, valamint a Bolgár Országos Önkormányzat képviselője. Jelentős szerepet vállal nemzetközi kapcsolatok, testvérvárosi együttműködések létrehozásában. Szervezésében az elmúlt két évtizedben több mint 250 bolgár és ugyanennyi magyar gyermek vehetett részt csereüdülésben. Nevéhez fűződik a Kispesten létrehozott *Rodope bolgár ivókút* megvalósítása. Sokat tesz a bolgárkertészet hagyományainak megőrzése érdekében.

Taxidisz Eleni magyarországi ruhaipari tanulmányai során neves divattervezőkkel dolgozott együtt. Az ott szerzett tapasztalatainak kö-

szönhetően jelmezkészítőként több felkérést kapott színházi darabok viseleteinek tervezésére és kivitelezésére. Az 1970-es években görög fiatalokból alakult amatőr színházi csoport tagja volt, amely kortárs görög költők műveit adta elő. 2000-ben az *Ellinizmosz Tánccsoport* egyik alapító tagja. Néprajzi kutatásai alapján ő készítette a tánccsoport népviseleti ruháit, így neki köszönhető, hogy a magyarországi görögség egy autentikus, gazdag népviseleti ruhaegyüttest tudhat magáénak. A kollekciónról gyakran tart népviseleti ismeretterjesztő előadást.

A **Matusek László Horvát Kulturális Egyesület** elődje az idén huszonöt éves fennállását ünneplő *Matusek László Horvát Vegyeskar*. Nevüket a *Kökényben* is dolgozó kántortanító után vették fel, aki gyűjtőmunkájával hozzájárult a *baranyai horvátság* hagyományainak megőrzéséhez. A kórus a kökényi, a baranyai és az ország más területén élő horvátok népdalainak bemutatása mellett horvát egyházi énekeket is előad. Aranyfokozatú minősítést kaptak a Horvát Kórusok Országos Találkozóján. 2007-től kulturális egyesületté alakultak és a horvátság népzenei, néptánc és kulturális hagyományait ápolják. 2010-ben kiváló minősítést értek el a ráckevei folklórtalálkozón, később megkapták a Kökényért-díjat is. Az elismerést *Grisnik János*, az egyesület elnöke vette át.

Dr. Mitrovits Miklós történész, az ELTE BTK Történettudományi Intézet és a Nemzeti Közszerzői Egyetem Közép-Európa Kutatóintézet tudományos főmunkatársa. Kutatási területei a lengyel-magyar kapcsolatok, Közép-Európa XX. századi története és Lengyelország történelme, melyekről publikációkat is kiad. A XIX. és XX. század kelet-európai történelem doktori programon szerzett PhD fokozatot, majd 2025-ben habilitált. A budapesti Lengyel Intézetben moderálta a „Történelemórák a szabadságról” című programsorozatot. A *Bibliotheca Hungaro-Polonica* könyvsorozat, illetve szakfolyóirat szerkesztője, emellett oktatási projektvezető. A Magyar Tudományos Akadémia Magyar-Lengyel Történész Vegyesbizottságának titkára.

Winhardt Ildikó német nemzetiségi családból származik, tizenhét évesen kezdett néptáncolni. Néptáncoktatói végzettséget szerzett, majd német nemzetiségi tanítóként és táncoktatóként dolgozott. Jelenleg is aktív gyermektánc-oktató, koreográfus. Alapító tagja és alelnöke a *Szigetújfalui Német Nemzetiségi Kultúregyesületnek*, s emellett a helyi német nemzetiségi önkormányzatnak is elnöke volt. Szervezésében indult útjára a településen a „Nyitott kapuk utcája”, azaz a helyi német örökség egy-egy udvarnál történő bemutatása. Kezdeményezte a Tamás nádor Helytörténeti Gyűjtemény létrejöttét. A helyi Zenebarátok Kórusában húsz évig énekelt sváb dalokat, melyek közül sokat ő gyűjtött. Tizenhét éven át a Magyarországi Németek Országos Önkormányzata Északi Régiójának irodavezetője, illetve négy évig a Pest Megyei Német Önkormányzat tagja volt.

Balogh Réka örmény gyökerekkel rendelkező családban született. A bölcsész-angol diploma megszerzése után a képzőművészet felé fordult. Grafikai kiemelt szerepet kapnak a hazai örménység életében. Kiállítási tablók, könyvek, meghívók arculatának, internetes megjelenések kidolgozása köthető a nevéhez. Aktív szerepet vállal az Erdélyi Örmény Gyökerek Kulturális Egyesület kiadványának, a „Füzetek”-nek elkészítésében, valamint az egyesület arculatának kidolgozásában. Kutatja az ősi örmény művészetet, melyet beépít munkáiba. Közreműködött a *Magyar-örmény tudástár*, az *Örmény Arcok* és az *Örmény családnevek* weboldalak tervezésében, és azok állandó szerkesztője. A Ferencvárosi Örmény Nemzetiségi Önkormányzat és az Országos Örmény Önkormányzat képviselője.

Soltész Miklós államtitkár

Grund Lajos/Zentrum felvétele

Csurár Anikó immár 25 éve a *Boldog Ceferino Egyesületen* keresztül segíti *Mezőkovácsházán* és környékén a hátrányos helyzetű roma családokat. Figyelme nemcsak szociális és házi segítségnyújtásra terjed ki, hanem a családok között közösséget is formál. Számos fiatalot ösztönzött tanulmányai folytatására, szakma elsajátítására, ezzel is hozzájárulva a fiatalok önbecsüléséhez. A Boldog Ceferino Egyesületben húsz főnek biztosítanak munkát, ezek a munkatársak nyújtanak segítséget a mintegy 300 főt számláló környékbeli roma közösségnek. Csurár Anikó emellett képviseli és ápolja a helyi oláh cigány közösség hagyományait. Szerzője az „Üzenet” című könyvnek. Az orosz-ukrán háború kitörésekor a roma menekülteket tolmácsolással és adományokkal segítette.

Dr. Borbély Anna magyar nyelv és irodalom, valamint román nyelv és irodalom szakon szerzett diplomát, doktori értekezésében a magyarországi román nyelvjárások vizsgálatával foglalkozott. Elsők között végzett magyarországi nemzetiségi összehasonlító, többnyelvűségi kutatásokat és nemzetiségi nyelvitájkép-vizsgálatokat. 1997-ben kandidátusi fokozatot szerzett a *Magyar Tudományos Akadémia Nyelvtudományi Intézetében*. 1991-1994 között az ELTE Román nyelv és Irodalom Tanszék külső előadója, majd a Pázmány Péter Katolikus Egyetemen dolgozott. Munkatársa volt az MTA Tudományos Minősítő Bizottságának, az MTA Nyelvtudományi Intézet Élőnyelvi Osztályának, illetve a Pszicho-, Neuro- és Szociolingvisztikai Osztály Többnyelvűségi Kutatóközpontjának, továbbá a Magyarországi Románok Kutatóintézetének. Nemzetközi és hazai konferenciák elismert szakmai előadója.

Szűcs-Vorinka Irén kárpátaljai kétnyelvű családba született, ahol meghatározó volt a vallás és a *ruszin kultúra ápolása*. Beregszászon szerzett bölcsészdiplomát. 2014-ben költözött Magyarországra, és a következő évtől a *Szarvasi Ruszin Kutatóintézetben* dolgozott. Aktívan részt vett az Országos Ruszin Önkormányzat munkájában. Nemzetközi tudományos konferenciákon képviselte a ruszin nemzetiséget. Amikor a ruszin kutatóintézetből Tudományos Intézet lett, tudományos titkárként dolgozott tovább, emellett a *Ruszin Világ* című lap szerkesztőségi titkárként is tevékenykedett. A ruszin érettségi vizsgabizottság elnökévé választották. Időközben az Eperjesi Egyetem ruszin nyelv és irodalom – magyar nyelv és irodalom szakát is elvégezte. 2023-ban az Országos Ruszin Önkormányzat *Hodinka Antal-díjjal* tüntette ki munkásságáért.

Matoricz József a Színművészeti Főiskolán végzett, majd a *Pécsi Nemzeti Színház* tagja lett. Mellette egy Horvát-Szerb Színház létrehozásán fáradozott. 1989-ben a megalakulóban levő Horvát-Szerb Színház darabjaiban játszott, de a háború miatt kettévált a közösség. Budapesten több magyar szerep mellett a Szerb Színház előadásaiiban is főszerepet kapott. *Lóréven* a Szerb Színház technikai feltételeinek biztosításával, a *Lórévi Nyári Színházi Fesztivál* szerb-magyar nyelvű előadásainak segítője. Ráckeve, Szigetbecse, Makád kulturális eseményeinek és hitéletének is alakítója. Önálló zenés műsorral készül megünnepelni a pályán eltöltött negyven évet. Számos hazai és külföldi színház darabjaiban és filmekben is főszerepet játszott.

A **Szivárvány Szlovák Táncegyüttes** 47 éve népszerűsíti és mutatja be a szlovákság népzene és néptánc hagyományát. A csoport együttműködik a Kiskőrösi Szlovák Nemzetiségi Önkormányzattal, valamint a *Kiskőrösi Szlovák Népdalkör és Citerazenekarral*. Az évtizedek alatt a szlovák mellett a magyar néptánc és a kiskőrösi hagyományok is bekerültek az együttes műsorába. Az együttes rendszeresen szervez táncházakat, hogy bevonják a fiatalokat a hagyományörzésbe. 2005 óta a Szivárvány Folklor Egyesülettel együttműködésben tevékenykednek. Rendszeres fellépői nemzetiségi folklórfesztiváloknak. Az együttes több szakmai díj és elismerés birtokosa. A díjat *Markó Jánosné*, az egyesület elnöke vette át.

A **Magyarországi Szlovének Szövetsége Apátistvánfalvi Egyházi Énekkara** idén ünnepli fennállásának tizenötödik évfordulóját. Az énekkar a szlovén nyelvű tradicionális egyházi dalkincs megőrzésére vállalkozott. A kórus egy szlovén nyelvű mise alkalmából az akkori felsőszőlőni plébános, *Merklé Ferenc* kérésére *dr. Sebestyén Gábor* kántor segítségével alakult meg. A csoport tagjait összeköti, hogy a szlovén nemzetiség tagjai, Apátistvánfáról származnak, katolikus hívők és szlovén nyelvű liturgiát énekelnek a *Harding Szent István-templomban*. Rendszeres szolgálattevői a Szombathelyi Egyházmegyében megrendezésre kerülő egyházmegyei nemzetiségi találkozóknak, búcsúknak, szentmiséknek. Többször vendégszerepeltek az anyaországban is. A díjat *dr. Sebestyén Gábor* vette át.

Nincz Erzsébet zongoraművész 1991 óta él Magyarországon, aktív szervezője az ukrán nemzetiség kulturális életének. Oktatói munkáját a *Dohnányi Ernő Zeneművészeti Szakközépiskolában* kezdte. Számos koncertet adott ukrán zeneszerzők műveiből, és zongoraversenyeken zsűrizett. Létrehozta a magyar-ukrán diákok koncert-csereprogramját, és zeneismereti előadásokat is tartott. Évekig együttműködött a *Kézzenfogva Alapítvánnyal*. Zenei és hangszerbemutató előadásokat szervezett sérült gyermekek számára. Közreműködött a „*Nem adom fel!*” elnevezésű országos esélyegyenlőségi programban. A *Veszprémi Ukrán Nemzetiségi Önkormányzat* alapítója, elnökhelyettese, majd elnöke. A Veszprém – Európa Kulturális Fővárosa rendezvény keretében „*Kulturális örökségünk határok nélkül*” címmel szervezett programot. Az Ukrán Országos Önkormányzat képviselője, egyben annak Kulturális és Média Bizottsága elnöke.

A BARÁTSÁG szerkesztősége gratulál és további sikeres munkát kíván a kitüntetettnek!

A HOŠIG táncosai

Bódi Guszti és Bódi Margó

